

לזכותם ייאמר שלא נעו בדבר שלא היה דרוש להם להכנת מזון. מצאנו את הצבא הצרפתי עם כל כוחו נתון בהסגר, וכן כמובן, התושבים. כאשר הגענו פנה קלווריסקי מיד לקצינים בדרישה שיפסיקו את ההרס בבתים ובחצרות, וקיבל הבטחה בעניין. קלווריסקי הסתובב במושבה במשך כל היום בבדיקה יסודית של המצב ולבסוף יצא לכפר גלעדי ותל-חי, והבטיח לפני כן להשתדל אצל השלטונות להחזיר את החיים במושבה לסידורם.

בדרך לראש פינה החליק הסוס עליו רכב, וקלווריסקי נפל ממנו ושבר רגל, וכך לא יצאו לפועל כל הסידורים שהבטיח לסדר. עקב התאונה יצא, על כורחו, מפעילות לתקופה ממושכת.

קלווריסקי עצמו חשב, ואני נוטה להאמין בזאת, שאילולא מקרה ביש זה כל האירועים בתקופה הבאה היו מקבלים אופי אחר, ויתכן ולא היו מגיעים לכדי עזיבת הגליל.

לקלווריסקי היו קשרים יוצאים מגדר הרגיל עם מנהיגים ערביים, עם קבוצות שונות, גם בדמשק וגם במקומות אחרים. בוודאי יכול היה להפעיל את השפעתו כדי למתן את הגורמים הקיצונים שפעלו באיזור באותם ימים. אבל כל זה בגדר "אילו"...

למעשה, הקצינים הצרפתיים שהבטיחו להפסיק את ההרס במושבה, לא יכלו לעמוד בהבטחותיהם. יחידות באו והלכו, גם מיספרם השתנה מדי פעם.

מאז ההתקפה הגדולה ונסיגת הצרפתים ב 4.1.1920 ועזיבת חלק מהתושבים בעקבותיה, השתדלה כל משפחה להעביר לפחות את הילדים הקטנים והנשים למקום מבטחים. בתים וחצרות התרוקנו.

בבתים היו מאגרי מזון שהוכנו למשך השנה כולה. חיטה ללחם, עדשים וקטניות, פירות מיובשים, בצל, וכו'.

כל זה אכלו החיילים, והבדואים שדדו את מה שנותר. מבעלי החיים בחצרות לא נותר דבר.

החלונות והדלתות נעקרו לצורך הסקה, הבתים נחרבו.

בסוף ינואר עזבו לפתע הצרפתים את המושבה ונותר בה קומץ אנשים בלבד. המקום נשאר פרוץ, התרוקן חלק גדול מבתי המושבה. והבדואים ניצלו את המצב לפשיטות שוד. תרנגולות הסתובבו חופשי, ואפילו פרות.

ידוע מקרה בו ניסו הבדואים לחטוף נערה, ללא הצלחה. המשפחה, אם עם